

Votaziun federala dals 3 da mars 1991

Explicaziuns dal cussegl federal

Objects da la votaziun

Dretg da vuschar e d'elegibladad cun 18 onns

La vegliadetgna per obtegnair il dretg da vuschar e d'elegibladad duai vegnir sbassada da 20 sin 18 onns. Cussegl federal e parlament recumondan d'acceptar ina midada correspondent da la constituziun federala. Ils giuvenils da 18 onns duain uschia obtegnair sin il champ federal in dretg che la pluralitad dals chantuns als han gia concedì.

Text da la votaziun pag. 2
Explicaziuns pag. 3-7

Iniziativa per promover il traffic public

L'iniziativa pretenda che la promoziun dal traffic public vegnia francada en la constituziun sco incumbensa permanenta da la confederaziun. Per in temp transitori duain ulteriurs daners or dal dazi sin carburant vegnir applitgads per la finanziaziun. Er sche la promoziun dal traffic public ha ina gronda prioritad per il cussegl federal e per il parlament, refusan els l'iniziativa. La basa constituziunala odierna basta er per l'avegnir per promover il traffic public cun contribuziuns considerablas. Ultra da quai prevesa l'iniziativa ina moda da finanziaziun problematica.

Text da la votaziun pag. 10
Explicaziuns pag. 8-15

Emprim project:

Dretg da vuschar e d'elegibladad cun 18 onns

Text da votaziun

Conclus federal davart la sbassada da la vegliadetgna dal dretg da vuschar e d'elegibladad sin 18 onns

dals 5 d'october 1990

I

L'artitgel 74 alinea 2 da la constituziun federala vegn midà sco suonda:

Art. 74 al. 2

² Tut ils Svizzers e tut las Svizras che han cumplenì il deshdotgavel onn e n'èn betg privads dals dretgs politics a norma da la legislaziun da la confederaziun, han il dretg da sa participar a talas votaziuns ed elecziuns.

II

Quest conclus è suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

Situaziun da partenza

Il stadi democratic quinta er cun la giuventetgna tar la furmaziun da l'avegnir. Per quest motiv exista en Svizra tar blers il giavisch d'integrar pli baud la giuventetgna en il process da decisiun ed en la responsabladad e da sbassar la vegliadetgna per il dretg da vuschar e d'elegibladad da 20 sin 18 onns. Suenter ina tala midada da la constituziun avessan noss giuvenils dapli chaschun da gidar a furmar nosa democrazia.

En 16 chantuns e lur vischnancas è il dretg da vuschar e d'elegibladad cun 18 onns gia ina realitad. Ultra da quai han bleras vischnancas en chantuns senza il dretg da vuschar cun 18 onns concedì quest dretg en fatgs comunals.

A vista da quest vast consentiment han l'onn 1989 tschintg iniziativa parlamentaras ed ina iniziativa d'in chantun pretendì la sbassada da la vegliadetgna per il dretg da vuschar e d'elegibladad da 20 sin 18 onns en la constituziun federala. Uschia vegnia uss preschentada al pievel ed als chantuns anc ina gia la dumonda ch'è vegnida refusada il 1979 cun in pitschen surplì da 30 000 vuschs.

Il cussegl naziunal ha gugent acceptà las iniziativa ed ha elavurà in conclus federal ch'è er vegnì approvà dal cussegl federal. Il 1990 han cussegl naziunal e cussegl dals chantuns concludì unanimamain da sbassar la vegliadetgna da vuschar e d'elegibladad sin 18 onns. Betg il davos han els a vista da las festivitads da 700 onns Confederaziun svizra vulì appellar al pievel ed als chantuns da documentar uschia la vivacitad nunsmesada e l'avertadad da nosa democrazia.

Ils suandants chantuns conuschan gia il dretg da vuschar cun 18 onns per votaziuns ed elecziuns chantunalas: Sviz (dapi ils 1833), Jura (1978), Neuchâtel (1979), Vad (1980), Genevra (1980), Glaruna (1980), Zug (1980), Basilea-Champagna (1980), Sutsilvania (1982), Sursilvania (1983), Basilea-Citad (1988), Uri (1989), Berna (1989), Schaffusa (1990), Turitg (1990), Tessin (1990)

Ils juvenils èn visitaders activs dal Palaz federal e demussan uschia lur interess per noss stadi e sias instituziuns democraticas. Nossa fotografia preschenta emprendists d'administraziuns communalas en la sala dal cussegl dals chantuns avant la pictura «Die Landsgemeinde» da l'artist svizzer Albert Welti (1862-1912).

Posiziun dal cussegl federal

Cussegl federal e parlament èn unanimamain da la persuasiun ch'il temp saja madir per sbassar la vegliadetgna per il dretg da vuschar e d'elegibladad sin 18 onns. Ils motifs persuerter èn ils suandants:

Il giavisch da gidar a furmar la democrazia

Nossa giuventetgna crescha si en relaziuns socialas e cundiziuns da viver fitg complexas. Ella sto prender decisiuns concernent ils pli divers secturs da sia vita e quai pli baud e pli savens ch'antruras. Las pretensiuns per far il pass vi en la vita professiunala èn vegnidas pli grondas e difficilas. Las pussaivladads da scolaziun s'èn augmentadas. Via meds da massa ha la giuventetgna in pli e pli grond access a las infurmaziuns las pli multifaras. Ils giuvens umans fan oz pli baud dumondas concernent ils problems socials e politics e vulan obtegnair ina resposta sin quellas senza retardaments. Lur giavisch da surpigliar responsabladad e d'influenzar e purtar decisiuns n'è betg da surudir. Sco retschertgas mussan è l'interess politic s'augmentà zunt fitg ed andetgamain tar ils giuvenils da 18 e 19 onns.

Quest interess politic e social sto vegnir tschiffà, mantegnì e sto purtar fritgs en favur e niz da noss stadi. Il meglier ed a moda la pli simpla po quai daventar cun integrar la giuventetgna en noss acts democratics e da la laschar prender part da nossas decisiuns e mesiras politics.

Abel da giuditgar, pront da cundecider

Quel ch'ha oz 18 u 19 onns stat forsa gia en la vita professiunala, porta responsabladad en la famiglia ed en la vita da mintgadi, paja taglias e contribuziuns socialas, po gia ademplier l'obligaziun da far servetsch militar, vuscha ed elegia en bleras vischnancas e chantuns. Quels da 18 onns valan tenor noss dretg penal gia sco personas creschidas. La constituziun federala permetta gia a quels da 16 onns da decider en chaussas da religiuin.

Cun il dretg da votar cun 18 onns vegni concedì als giuvenils sin il sector dal stadi quai che la societad ed il stadi pretendan dad els mintga di sa fundond sin las relaziuns politics, socialas ed economicas da noss temp: numnamain senn da responsabladad ed abilitad da decider. La sbassada da la vegliadetgna dal dretg da vuschar e d'elegibladad munta in pass impurtant en questa direcziun.

Il dretg da vuschar cun 18 onns en ils chantuns ed en l'exteriur

Il chantun Sviz conuscha il dretg da vuschar cun 18 onns gia dapi il 1833. Il chantun Jura ha introduci quel cun sia fundaziun l'onn 1979. En 16 chantuns vala oz il dretg da vuschar cun 18 onns. Il mument da la votaziun federala dal 1979, ch'è vegnida refusada be cun in pitschen surpli da las vuschs, eran be dus chantuns uschè lunsch. Bliers chantuns e vischnancas han el decurs dals davos onns fatg in svilup en questa chausa sumegliant a quel en autras democrazias da l'Europa occidentala: En la Gronda Bretagna, Germania ed USA pon giuvenils da 18 e 19 onns eleger e vegnir elegids, en Frantscha ed en l'Italia pon els almain eleger.

Er giavischabel per motivs demografics

La vegliadetgna media è oz pli auta ch'antruras. La part dals umans sur 60 onns da la populaziun svizra è uschia s'augmentada tranter 1910 e 1988 da 9,6 sin 21,6 pertschient, entant che la part dals giuvenils da 18 e 19 onns s'è reducida en il medem interval da 3,5 sin 2,8 pertschient. En Svizra èn pia oz pli che 20 pertschient dals 4,3 milliuns votantas e votants pli che 60 onns vegls. La sbassada da la vegliadetgna per il dretg da vuschar e d'elegibladad na po betg equalisar la structura da vegliadetgna da las votantas e dals votants, ma la part da la giuventetgna ch'è sutrepreschentada s'augmenta tuttina per radund 160 000 votantas e votants.

Unanimitad en il parlament

Ils parlamentaris federals èn stads conscients da la muntada e da la necessitad da questa reforma uschè impurtanta per l'avegnir da noss pajais ed han cun lur conclus unanim dà in accent tut special.

E la vegliadetgna da maiorenntad?

Ins po sa dumandar, sch'i saja gist ed endretg da conceder il dretg da vuschar e d'elegibladad als giuvenils da 18 e 19 onns uschè ditg che la vegliadetgna da maiorenntad cumenza anc adina cun 20 onns. Questa objecziun è giustifitgada. Ma questa differenza duai dentant exister be anc curt temp. Sche la vegliadetgna da vuschar cun 18 onns vegn acceptada, ha il cussegl federal l'intenziun da far al parlament uschè spert sco pussaivel ina proposta per sbassar sin 18 onns la maiorenntad da dretg civil.

Democrazia vul dir participaziun activa

Noss stadi democratic viva uschè ditg che sias burgaisas e ses burgais èn prunts da confurmar decisiuns e surpigliar responsabladad. La giuventetgna duai per quest motiv avair la pussaivladad da purtar ses entusiassem, ses schlantsch e sia prontezza da prestaziun en nossa democrazia. Ella po far quai il meglier lur, sch'ella ha il dretg da decider a l'urna activamain davart la politica da noss stadi. Cun la sbassada da la vegliadetgna da vuschar e d'elegibladad integrain nus ils giuvenils da 18 e 19 onns er politicamain en nossa societad ed als offerin cun il dretg da cogestiun in champ d'activitad, sin il quals els pon cundecider co noss stadi duai reglar la convivenza sociala.

Per tut quests motivs recumondan cussegl federal e parlament d'acceptar la sbassada da la vegliadetgna da vuschar e d'elegibladad sin 18 onns.

Segund project: Iniziativa da traffic

Quant paja la confederaziun per il traffic public?

Las expensas da la confederaziun per il traffic public s'èn augmentadas zunt fitg durant ils davos onns. Ellas han cuntanschì:

l'onn 1970:	99	milliuns francs
l'onn 1980:	1230	milliuns francs
l'onn 1989:	1960	milliuns francs

La finanziaziun da viafier e bus 2000, la promoziun dal traffic cumbinà (meglieraziun a curt termin da las capacitads), la construcziun da las transversalas da las Alps ed il sustegn dal traffic en las aglomeraziuns vegnan er per l'avegnir a chaschunar in augment da las expensas da la confederaziun per il traffic public.

Tge fa la confederaziun oz per il traffic public?

La confederaziun

- indemnescha ils custs na cuvrids da las VVF dal traffic da personas regional;
- metta a disposiziun a las VVF l'infrastructura (la rait da viafier ed ulteriurs stabiliments) per cundiziuns favuraivlas;
- sustegna la finanziaziun da viafier e bus 2000 cun emprests. Ella porta ils tschains da construcziun ed ils custs da las amortisaziuns durant il temp da construcziun;
- sustegna investiziuns ed il manaschi da viafiers privatas e da lingias d'autobus. Ella reducescha ils custs dal transport da scolars e da pendularis. En regiuns muntagnardas e periferas reducescha ella las tariffas;
- reducescha ils custs dal transport da camiuns' cun la viafier per che pli paucs camiuns engrevegian las vias;
- paja contribuziuns vi da la construcziun da binaris da colliaziun e da terminals per la trastgardiada (traffic cumbinà).

Tge prevesa il cussegl federal ulteriurmain per il proxim temp?

Il cussegl federal

- ha concludì per il temp davent da 1994 d'augmentar per trais giadas la capaciad da transit per il traffic cumbinà;
- propona da construir duas lingias da basa tras il Gotthard e tras il Lötschberg (project transit da las Alps). Uschia duai la purschida da la viafier per il traffic da transit vegnir meglierada considerablmain fin l'onn 2010;
- ha proponì da promover il traffic public en las aglomeraziuns.

Situaziun da partenza

Il traffic public ha ina lunga tradiziun ed ina gronda muntada en Svizra. Igl n'è betg ina casualitad che noss pajais dispona da la pli spessa rait da viafier da tuts pajais.

Confederaziun, chantuns e vischnancas promovon il traffic public cun meds considerabels. La promoziun dal traffic public è en l'interess da la promoziun da l'ambient, dal spargnar energia ed utilisar spargnusamain il terren. Ella serva er per distgargiar las vias.

L'iniziativa dal pievel «per promover il traffic public», ch'è vegnida inoltrada il 1986 cun 112 318 sottascripziuns vuless tranter auter

- francar la promoziun dal traffic public en la constituziun sco incumbensa permanenta da la confederaziun,
- schlargiar ed augmentar ulteriurmain la purschida da transport,
- transferir il transit da rauba per la gronda part sin la viafier,
- ed applitgar daners dal dazi sin carburant per financiar il traffic public.

Cussegl federal e parlament refusan l'iniziativa. La confederaziun promova gia oz efficaciamain il traffic public, uschia che l'iniziativa n'è betg necessaria. Questa politica duai er vegnir cuntinuada per l'avegnir ed anc rinforzada. L'iniziativa va spezialmain memia lunsch pertutgant la proposta da finanziaziun. La midada da l'intent concernet ils daners dal dazi sin carburant avess per consequenza, ch'il traffic public ed il traffic sin las vias vegnissan adina confruntads en la dumonda da la finanziaziun. Igl è dentat meglier, sche questas duas impurtantas instituziuns da traffic cumpletteschan ina l'autra.

Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per promover il traffic public»

dals 8 da favrer 1990

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 24 da favrer 1986 «per promover il traffic public» vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa dal pievel sa cloma:

La constituiziun federala vegn cumpletta sco suonda:

Art. 26 al. 2-5 (nov)

² La confederaziun promova il traffic public, spezialmain quel cun la viafier. Ella garantescha l'access suffizient da l'entir pajais cun meds publics da transport cunvegents cun finanziar ina purschida fundamentala da pussaivladads da transport.

³ Per mantegnair ed amplifitgar la capacita e la purschida da prestaziuns per il traffic da persunas e da rauba promova la confederaziun surtut:

- a. la creaziun d'ina infrastruttura da gronda capacita;
- b. uraris cun numerusas pussaivladads da transport e tariffas favuravlas;
- c. l'access tar regiuns da muntogna e periferas e la colliaziun da quellas;
- d. la colliaziun da tariffas en regiuns adattadas per quest intent;
- e. il traffic cumbinà tranter viafier e via;
- f. la construcziun da binaris da colliaziun per il transport da rauba.

⁴ Ils chantuns procuran per prestaziuns ulteriuras e pli extendidas.

⁵ La confederaziun pren las mesiras per ch'il transit da rauba succedia en emprima lingia cun la viafier e sustegna las stentas per transferir il transit da rauba sin la viafier.

Disposiziuns transitorias, art. 20 (nov)

¹ Fin che passan en vigor disposiziuns constituiziunalas per ina politica da traffic coordinada cun in fond da traffic èsi d'applitgar per la finanziaziun da las incumbensas tenor artigel 26 alineas 2, 3 e 5 ultra da las contribuziuns federalas prestadas fin uss per mantegnair il manaschi e per indemnisar las prestaziuns per l'economia publica almain mintgamai in terz dal supplement da dazi sin carburants e dal retgav net dal dazi sin carburant tenor artigel 36ter.

² L'applicaziun da quests meds succeda uschè baud sco pussaivel, dentant il pli tard en il segund onn suenter l'acceptaziun da l'artigel 26 alineas 2-5.

³ L'artigel 36ter alinea 1 emprima frasa da la constituiziun federala vegn midà per il temp fin la passada en vigor da disposiziuns constituiziunalas per ina politica da traffic coordinada cun in fond da traffic sco suonda:

Art. 36ter al. 1 emprima frasa

¹ La confederaziun applitgescha in terz dal retgav net dal dazi sin carburant e dus terzs d'in supplement da dazi sco suonda per incumbensas en connex cun il traffic sin las vias:

...

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

Arguments dal comité d'iniziativa

Ils iniziants motiveschan lur iniziativa sco suonda:

«In med per in traffic public da gronda prestaziun

La partida dals independents (PI) vul cuntanscher cun sia «iniziativa VFF» meds da transport publics favuraivels, attractivs e da gronda prestaziun. Uschia èsi pussaivel da cuntanscher che la gliued desistia da l'auto privat en favur da la viafier, dal bus e dal tram. A medem temp duai il transport da rauba vegnir transferì da la via sin la viafier. D'ina meglia qualidad da viver profitain nus tuts.

Finamiras cleras e concretas

Uraris da viafier pli spess, tarifas pli favuraivlas, promoziun dal transport da camiuns cun la viafier e la construcziun da binaris da colliaziun: quai èn finamiras concretas che vegnan francadas cun l'iniziativa en la constituiun. La confederaziun vegn obligada da transferir il transport da rauba internaziunal sin la viafier. Quai è d'impurtanza gist en connex cun las tractativas da traffic cun la cuminanza europeica (CE).

Cleras obligaziuns empè da plets senza cuntegn

Questas finamiras èn teoreticamain per la grona part incontestadas. Blers plets senza cuntegn na bastan dentant betg. Quai mussa il dauzament da las tariffs ch'è planisà tar las VFF. Ins dovra disposiziuns cleras en la constituiun.

Bler è planisà e cun l'iniziativa èsi er pussaivel da financiar quai ch'è planisà

Cun las disposiziuns transitorias vul l'iniziativa duvrar daners or dal dazi sin carburant per il traffic public. Ina terza da questas entradas duai vegnir applitgada per la promoziun dal traffic public. Per l'onn 1989 fiss quai stà pli che 900 milliuns francs. Cun ils daners dal dazi sin carburant pudain nus financiar ils projects sco la 'viafier 2000' u la transversala da la Alps (NEAT) empè da pajar quels cun taglias pli autas u cun dauzaments permanents dals pretschs da las VFF. Gist quests augments da las tariffs vegnissan a far main attractiv il traffic public – spezialmain per famiglias.

L'iniziativa na munta tuttavia betg ina rapinada dals automobilists, quels pajan per l'avegnir gnanc in rap dapli. Igl è er en l'interess da mintga autist raschunaivel che las vias na vegnian betg bloccadas tras autos che charreschan senza basegn e tras il transit da rauba internaziunal. Sco tuts umans profiteschon er ils automobilists dad in ambient pli saun.»

Posiziun dal cussegl federal

Il cussegl federal dat gronda muntada a la promoziun dal traffic public. Per quest intent na dovri dentant betg novas disposiziuns en la constituziun. Ultra da quai èn pretensiuns impurtantas dals iniziants gia ademplidas u concluidas. Autras pretensiuns han consequenzas malsegiras e pregiuditgassan il spazi d'agir per l'avegnir. L'iniziativa prevesa ina finanziaziun ch'è memia steria e che va vairamain memia lunsch. Il cussegl federal refusa l'iniziativa spezialmain per ils suandants motivs:

Bleras pretensiuns èn gia resguardadas

Durant ils davos onns ha la confederaziun intensivà sias stentas per augmentar la capaciad dal traffic public. La confederaziun impunda per quest intent blers raps: Be il 1989 ha ella impundi quasi duas milliardas francs per il traffic public. Latiers vegnan las expensas da la PTT per ils curs dals autos da posta e quellas dals chantuns e da las vischnancas per il traffic regional ed en las aglomeraziuns. La realisaziun da viafier e bus 2000 vegn anc ad augmentar la purschida per il transport public da personas. La purschida per il transit da rauba vegn augmentada ulteriurmain cun engrondir per trais giadas la capaciad da transport sin la rait da viafier existenta davent dal 1994.

I va senza ina midada da la constituziun

Las mesiras enumeradas mussan ch'i na dovra betg novas disposiziuns en la constituziun per promover generalmain il traffic public. Il concept viafier e bus 2000 ha per exempel pudì vegnir concludì sin fundament da la constituziun vertenta. Il medem vala per la decisiun che sto vegnir pigliada en curt concernent la realisaziun da la nova transversala da viafier tras las Alps (transit da las Alps).

Consequenzas nungiavischadas tar la «purschida da basa»

L'iniziativa pretenda da la confederaziun da finanziair ina uschenumnada purschida da basa per il traffic public en l'entir pajais. La confederaziun pudes vegnir obligada da garantir en tuttas regiuns in dumber determinà da curs per di tras meds da traffic publics. Ina tala schliaziun limitass l'autonomia dals chantuns e n'è per quest motiv betg giavischada. I fiss da temair ch'ins offeriss memia blers e memia chars meds da transport.

Meglieras prestaziuns custan er dapli

L'iniziativa pretenda «tariffas favuraivlas». L'autezza da las tariffas sto sa drizzar tenor las prestaziuns. Ulteriuras prestaziuns (meglieras colliaziuns, material rullant pli attractiv e.u.v.) chaschunan er custs pli gronds. Tgi che profitescha da questas prestaziuns, duai er da princip pajar in pretsch commensurà persunter. Prestaziuns da la confederaziun per reducir tariffas han be lur in senn, sch'ellas vegnan fatgas cun ina clera finamira. Quai è il cas tar il transport da scolars e da pendularis u tar il transport da camiuns cun la viafier. Tariffas favuraivlas en il senn da l'iniziativa avessan percenter per consequenza, ch'ils automobilists avessan da purtar ils augments dals custs per il traffic public empè ch'ils duvraders da quels havessan da surpigliar quests custs.

Provisori permanent empè d'ina regulaziun transitoria

La finanziaziun, che vegn considerada dal cussegl federal per problematica, è stada prevista dals iniziants be per in temp transitori, numnadamain fin che la «Politica da traffic coordinada» (PTC) è passada en vigur. La PTC è entant vegnida refusada en la votaziun dal pievel, uschia che la regulaziun transitoria daventass in provisorii permanent.

Intervenziun en la tscherna libra dal med da traffic

Ils iniziants vuessan obligar la confederaziun da transferir il transit da rauba sin la viafier. Quai permettess er mesiras da sforz. Ellas stessan en cuntradiziun cun la tscherna libra dal med da transport. Medemamain vegnissan er las cunvegns internaziunalas messas en dumonda. Er il cussegl federal vuess transferir il transit da rauba tant sco pussaivel sin la viafier. Gia oz vegnan 80 pertschient da tut la rauba che traversa la Svizra e las Alps transportada cun la viafier. En cumparegliaziun cun auters pajais è quai ina fitg gronda part e quest fatg sa basa sin divers facturs. Latiers appartegnan ultra da metter a disposiziun las capacitads necessarias da la viafier il mantegnair il limit da 28 tonnas ed il scumond per ils camiuns da charrar da notg e las dumengias sco er il mantegnair la taxa sin il traffic da camiuns.

L'applicaziun dal retgav dal dazi sin carburant

Il dazi sin carburant ha purtà a la confederaziun l'onn 1989 in retgav da 2943 milliuns francs. Quest retgav resulta da 1283 milliuns francs tras il dazi da basa e da 1660 milliuns francs dazi supplementar. El è vegnì applitgà sco suonda:

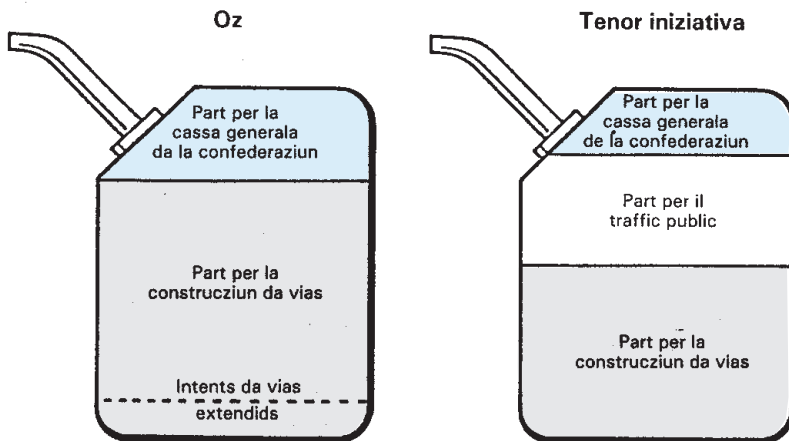
- per construcziuns da vias 2301,5 miu. fr
 Da quai per intents da vias extendids radund 308 miu. fr
 (I sa tracta da contribuziuns vi da surpassadis da nivo, separaziun dal traffic, protecziun da l'ambient e da la cuntrada, transport da camiuns ed autos cun la viafier, protecziun cunter pussanzas da la natira e per parcadis a las staziuns)
- Per la cassa generala da la confederaziun 641,5 miu. fr

Per cas che l'iniziativa vegniss acceptada, stuess quest retgav vegnir applitgà (tenor l'exempel da l'onn 1989) sco suonda:

- Per construcziuns da vias radund 1534 miu. fr
- Per il traffic public radund 982 miu. fr
- Per la cassa generala da la confederaziun radund 427 miu. fr

(L'import da 308 miu. francs per intents da vias extendids è cuntegnì en questa survista.)

Applicaziun dal supplement dal dazi sin carburant

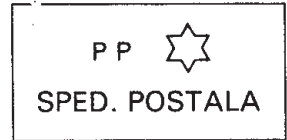

Oz vegn il dazi sin carburant applitgà per radund 3/4 per la construcziun da vias. Per cas che l'iniziativa vegniss acceptada, stess be bun la mesadad a disposiziun per quest intent.

Augment massiv da las capacitads da la viafier

Per che questa gronda part dal traffic che traversa las Alps cun la viafier possa er vegnir mantegnida per l'avegnir e schizunt anc vegnir augmentada, èsi en emprima lingia necessari da crear ulteriuras capacitads. Sco mesira immediata ha il cussegl federal concludì d'augmentar per trais giadas il transport da camiuns cun la viafier sin total 470 000 spediziuns (per ex. camiuns e camiuns da burdegl): Dal 1994 davent pon sur la lingia dal Gotthard annualmain ulteriuras 360 000 spediziuns vegnir transportadas en il traffic cumbinà tras la Svizra. Latiers vegnan l'amplificaziun dal tunnel existent dal Lötschberg cun in terz binari e la montascha d'in binari electrifitgà en il tunnel dal Simplon, per il cas ch'i reussescha da realisar ina cunvegna da transit cun la CE. Uschia èsi pussaivel da transportar mintg'onn ulteriuras 100 000 spediziuns cun la viafier. Cun las mesiras sin la lingia dal Gotthard e dal Lötschberg-Simplon pon di per di 1000 camiuns grevs vegnir transferrids da la via sin la viafier. Perquai ch'ils transports da rauba per la fiera interna da l'Europa vegnan anc a s'augmentar fermamain, propona il cussegl federal ulteriurmain da construir duas novas transversalas da viafier tras las Alps (project transit da las Alps). Uschia vegni garantì ch'il traffic da transit en Svizra vegnia dumagnà en ina moda razionala che pren tant sco pussaivel resguard da l'ambient.

Cussegl federal e parlament recumondan per quests motifs da refusar l'iniziativa dal pievel «per promover il traffic public».

Spediziuns enavos a la
controlla d'abitants da
la vischnanca

Recumandaziun a votantas e votants

Il cussegl federal ed il parlament recumondan a votantas e votants per ils motivs allegads da vuschar ils 3 da mars 1991 sco suonda:

- **GEA** al conclus federal davart la sbassada da la vegliadetgna dal dretg da vuschar e d'elegibladad sin 18 onns
- **NA** a l'iniziativa dal pievel «per promover il traffic public»